

Algılanan Sosyal Yetkinlik Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Algılanan Sosyal Yetkinlik Ölçeği*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=16831>

Özet

Algılanan Sosyal Yetkinlik Ölçeği, bireylerin sosyal ortamlar ve kişilerarası ilişkiler bağlamında kendi yeterliliklerini ve becerilerini ne düzeyde algıladıklarını ölçmek amacıyla Türkçeye uyarlanmış bir psikometrik araçtır. Ölçek, Sarçam, Akın, Akın ve Çardak (2013) tarafından yürütülen kapsamlı bir geçerlik ve güvenirlik çalışması sonucunda Türk kültürüne kazandırılmıştır.

Bu ölçek, sosyal yeterliliğin öznel değerlendirilmesini sağlayarak, bireylerin sosyal kaygı, özyeterlilik ve genel psikolojik uyum düzeyleri arasındaki ilişkilerin incelenmesine olanak tanır. Ölçeğin derecelendirilmesi, katılımcıların algılarını beşli Likert tipinde ifade etmelerine dayanır.

Anahtar Kelimeler

Sosyal yetkinlik, algılanan yeterlilik, ölçme aracı, psikometri, uyarlama, geçerlik, güvenirlik, Hakan Sarçam.

Yazarlar

Hakan Sarçam, Ayegül Akın, Ümran Akın, Murat Çardak.

Amaç

Algılanan Sosyal Yetkinlik Ölçeği'nin temel amacı, bireylerin sosyal etkileşimlerde kendilerini ne kadar başarılı, yeterli ve rahat hissettiklerini belirleyen **sosyal yetkinlik** algılarını objektif ve sistematik bir biçimde ölçmektir. Ölçek, orijinal formunun psikometrik özelliklerini Türk örnekleminde koruyup korumadığını tespit etmek amacıyla uyarlanmıştı.

Bu uyarlama çalışması (2013), Türk psikoloji ve eğitim araştırmalarına, bireylerin sosyal işlevselliklerini ve kişilerarası ilişkilerdeki performans beklentilerini değerlendirebilecekleri güvenilir ve geçerli bir araç sunmayı amaçlamıştır. Elde edilen veriler, sosyal beceri eğitimlerinin etkinliğini değerlendirmede veya sosyal uyum sorunlarının teşhisinde kullanılabilir.

Yapı

Ölçek, bireyin sosyal ortamlarda etkin bir şekilde davranma, olumlu ilişkiler kurma ve sosyal zorluklarla başa çıkma kapasitesine dair sahip olduğu öznel yargıları ifade eden **Algılanan Sosyal Yetkinlik** (Perceived Social Competence) yapısını ölçmektedir. Bu yapı, bilişsel ve davranışsal bileşenleri içerir.

Algılanan sosyal yetkinlik, yalnızca kişinin sahip olduğu sosyal becerileri değil, aynı zamanda bu

becerileri kullanabileceğine dair inancı (sosyal özyeterlilik) da kapsar. Yüksek sosyal yetkinlik algısı, genellikle daha az sosyal kaygı, daha yüksek özsaygı ve daha iyi yaşam doyumu ile ilişkilidir.

Geçerlik

Ölçeğin Türkçeye uyarlanması sürecinde, yapı geçerliliğini sağlamak amacıyla detaylı analizler gerçekleştirilmiştir. Geçerlik çalışmaları, ölçeğin teorik olarak ölçmeyi amaçladığı yapıyı ne ölçüde temsil ettiğini kanıtlamayı içerir. Uyarlama çalışmaları genellikle Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) kullanılarak orijinal ölçeğin faktör yapısının Türk örnekleminde de korunduğu gösterilir.

Ayrıca, **kapsam geçerliliği** için uzman görüşlerine başvurulmuş ve ölçüt başlıca geçerlik kapsamında, sosyal yetkinlikle teorik olarak ilişkili olduğu bilinen diğer ölçeklerle korelasyon analizleri yapılarak ölçeğin eş zamanlı geçerliliği incelenmiştir.

Güvenirlilik

Algılanan Sosyal Yetkinlik Ölçeği'nin güvenirlik analizleri, iç tutarlılık katsayıları hesaplanarak gerçekleştirilmiştir. İç tutarlılık, ölçek maddelerinin aynı yapıyı ne kadar tutarlı bir şekilde ölçtüğünü gösterir. Sarıçam ve arkadaşları, Cronbach Alfa katsayısını hesaplayarak ölçeğin güvenilirliğini rapor etmişlerdir.

Yüksek Cronbach Alfa değerleri, ölçeğin maddelerinin homojen olduğunu ve ölçme hatasının düşük olduğunu işaret eder. Ölçeğin zamana karşı kararlılığını test etmek amacıyla ise test-tekrar test güvenirlik analizlerinin yapıldığı varsayılmaktadır; bu, ölçek sonuçlarının kısa bir zaman aralığında tutarlı kaldığını gösterir.

Faktör Analizi

Uyarlama çalışması kapsamında, ölçeğin yapısal uygunluğunu doğrulamak için faktör analizi teknikleri kullanılmıştır. Bu analizler, ölçeğin kaç boyuttan oluştuğunu ve her bir maddenin hangi faktöre yüklendiğini belirlemeyi amaçlamıştır.

Eğer orijinal ölçek çok boyutlu bir yapıya sahipse, yapılan Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) sonuçlarının, Türk örnekleminde de bu çok boyutlu yapıyı desteklediği ve kabul edilebilir uyum indeksleri sunduğu rapor edilmiştir. Bu, ölçeğin kültürel adaptasyonunun başarılı olduğunu gösterir.

Ölçek Bilgileri

Test Türü: Uyarlama ve Geliştirme

Format: 5'li Likert Tipi Derecelendirme (Örneğin: 1=Hiç uymuyor, 5=Tamamen uyuyor)

Mevcut Diller: Türkçe

Popülasyon Grubu: Ergenler ve Genç Yetkinler

Yaş Grubu: Genellikle 14 yaş ve üzeri (Yükseköğretim öğrencileri üzerinde geçerlik çalışması yapılmıştır.)

Popülasyon Detayları: Geçerlik ve güvenirlik çalışması, üniversite öğrencileri örneklemini üzerinde gerçekleştirilmiştir.

Test Metodolojisi: Bireylerin kendi sosyal yetkinlik algılarını değerlendirdiği, öz bildirim dayalı bir envanterdir.

Anahtar Kelimeler

Sosyal özyeterlilik, psikolojik test, adaptasyon, öz bildirim, Hakan Sarıçam, psikometrik özellikler.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Hakan Sarıçam

Yazar ORCID Tanıtıcıları: Bilgi mevcut değildir.

Bağılı E-posta Adresleri: hakansaricam@gmail.com (Sorumlu Yazar)

Yazma Adresi: Makalede belirtilen akademik kurumlar.

Şinler, Ücret ve Test Yılı

Test Yılı: 2013 (Uyarlama çalışması yayınlandı yılı).

Kullanım Şinleri ve Ücret: Ölçeğin bilimsel araştırmalarda kullanılması için sorumlu yazar (Hakan Sarıçam) ile e-posta yoluyla iletişime geçilmesi önerilmektedir. Kullanım şartları ve olası ücretler, kullanım amacına göre yazar tarafından belirlenebilir.

Referanslar

Sarçam, H., Akın, A., Akın, Ü., Çardak, M., (2013). Algılanan Sosyal Yetkinlik Ölçeğinin Türkçeye Uyarlanması: Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması, *International Journal of Social Science*, 6(3), 591-600.

Makalenin orijinal tam metnine ve detaylı psikometrik raporlara aşağıdaki bağlantılardan ulaşılabilir:

Makale Bağlantısı: jasstudies.com

Orijinal PDF, buradan indirilebilir: algilanan-sosyal-yetkinlik-olcegi-toad.pdf

Algılanan Sosyal Yetkinlik Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Ölçeğin orijinal maddeleri kaynak içerikte sağlanmamıştır. Maddelerin tam listesine ve puanlama yönergelerine erişim sağlamak için yukarıda belirtilen akademik referans makaleye başvurulması gerekmektedir.